یادداشت

محمدجواد اخوان

مأموریت‌های جدید قرارگاه فرهنگی کشور

حکم انتصاب اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی برای دوره جدید، علاوه بر آنکه نشانگر ورود نسل جدیدی از کارشناسان و متخصصان جوان حوزه دانش و فرهنگ به این شورا است، چارچوب کلی انتظارات رهبر معظم انقلاب اسلامی از این شورا را نیز ترسیم می‌کند؛ انتظاراتی مهم و حساس که شاید نه به‌اندازه جوان‌گرایی در ترکیب شورا، موردتوجه رسانه‌ها و تحلیلگران قرار گرفته باشد و مستلزم دقت نظر و واکاوی بیشتری است.

بر اساس مفاد حکم معظم‌له و آنچه بررسی تاریخچه این نهاد نشان می‌دهد، عمده مأموریت‌های این شورا در حدود چهار دهه‌ای که از عمرش سپری شده است، عبارت است از: «ساماندهی به وضعیت فرهنگ و دانش در کشور، و سیاستگذاری در این دو مقوله»، «هدایت دستگاه‌های متصدی این حوزه به سمت ارزش‌ها و هدف‌های انقلاب و برآوردن نیازهای فکری این دستگاه‌ها» و در نهایت «ظاهر شدن در نقش قرارگاه فرهنگی کشور» البته واضح است که به دلایل سیاسی، در مقاطعی برخی دستگاه‌های اجرایی و به‌طور مشخص وزارتخانه‌های ذی‌ربط همکاری تامی با شورا نداشته و همین امر تحقق آخرین و مهم‌ترین مأموریت این قرارگاه فرهنگی را با کاستی‌هایی مواجه کرد.

اکنون و در چهلواره دوم انقلاب اسلامی، رهبر معظم انقلاب، افق‌های جدیدی در برابر این شورا گشوده‌اند که بی‌ارتباط به اهداف و آرمان‌های ترسیم‌شده در بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی نیست. تجربه ۴۰ سال مدیریت راهبردی در حوزه فرهنگ و دانش که مشحون از نقاط ضعف و قوت و مواجهه با تهدیدات و فرصت‌ها بوده است، این انتظار را از کلیت نظام و به‌تبع آن شورای انقلاب فرهنگی و نهادهای ذیل آن پدید آورده که به فرهنگ به‌عنوان جهت‌دهنده همه اقدام‌های اساسی و زیر بنایی جامعه و شتاب‌دهنده یا کُندکننده این اقدامات، نگاهی نو، آسیب‌شناسانه و روزآمدساز داشته باشد و بر این اساس مأموریت‌ها و نقش‌آفرینی این شورا در ساختار نظام متحول گردد.

لازمه این تحول اساسی این است که نگاه و احساس مسئولیت متصدیان فرهنگی و نخبگان و فعالان عرصه‌های گوناگون کشور به مقوله فرهنگ ارتقا یابد و در این زمینه ضروری است، این شورا مجموعه‌ای از تدابیر و برنامه‌ریزی‌ها را دنبال نماید. نگاه‌های سطحی و تبعی به امر فرهنگ (مطابق آنچه گاه در گذشته دیده‌شده) نمی‌تواند این تحول عمیق فرهنگی را در چله دوم انقلاب رقم زند. ازاین‌رو باید فرهنگ‌سازی در هریک از اجزای تمدّنی جامعه، برترین وسیله پیشرفت و موفقیت آن دانسته شده و به این حقیقت پی می‌بریم که اگر فرهنگ و مقولات فرهنگی به‌صورت بنیادین اصلاح گردد، دیگر نیازی به ابزارهای الزام‌آور و تحکّمی برای کنترل آسیب‌های فرهنگی و اجتماعی نیست.

رهبر معظم انقلاب اسلامی در اولین دیدار کابینه سیزدهم، بر ضرورت «بازسازی انقلابی حوزه فرهنگ» در کشور تأکید کردند و همین توصیه به‌نحوی دیگر در حکم انتصاب دوره جدید شورای انقلاب فرهنگی نیز تکرار شده است. اکنون نیازمند جهادی گسترده برای ترسیم و اعمال «نظم و محتوای انقلابی» برای شاکله و آرایش عمومی فرهنگ در کشور هستیم و همان‌گونه که معظم‌له اشاره فرمودند این مهم، یگانه وسیله مصون‌سازی فرهنگ عمومی کشور در برابر هجوم فرهنگی و رسانه‌ای برنامه‌ریزی‌شده بیگانگان بدخواه است.

البته این جهاد عظیم و چندلایه تنها به اعضا و ساختار شورای عالی، منتهی نمی‌گردد و مستلزم یک بسیج عمومی در میان نخبگان و فرهیختگان انقلابی است؛ اما شورا به‌عنوان قرارگاه مرکزی هدایت و راهبری حوزه فرهنگ در کشور، باید جایگاهی محوری در هم‌افزایی همه ظرفیت‌های نهادی و انسانی کشور و نیز ریل‌گذاری صحیح دستگاه‌های مسئول در این حوزه داشته باشد.

طبیعی است که نظم و محتوای انقلابی در حوزه فرهنگ و دانش، نیازمند مجموعه‌ای از تحولات در بخش‌های گسترده این حوزه اعم از نظامات آموزشی، پژوهشی و علمی، فرهنگ عمومی و سبک زندگی، هنر و رسانه است که برای اجزای آن باید پیش‌بینی‌های تجویزی لازم صورت پذیرد. اینکه ساختار نهادی مدیریت حوزه فرهنگ در دهه آینده به چه گونه‌ای باشد و کدام ساختارها نیازمند توسعه، ادغام و یا حتی انحلال است، از دیگر الزامات این تحول مهم است که شورا باید در دوره جدید حول آن بیندیشد. همچنین چگونگی افزایش مشارکت مردم در ارتقای فرهنگ عمومی و بهبود سهم و نقش و تشکل‌های مردم‌نهاد در تولید کالای فاخر فرهنگی از دیگر الزامات تحقق بیانیه گام دوم است که شورا باید برای آن چاره‌اندیشی کند.

خبر آخر

یک فعال سیاسی:

قدرت بازدارنده سپاه از بمب اتم هم بازدارنده‌تر است

قدرت بازدارندگی سپاه از بمب اتم هم بازدارنده‌تر است و به همین دلیل امریکایی‌ها در اغلب موارد ترجیح داده‌اند نظاره‌گر تحولات منطقه باشند تا اینکه ورود مستقیم داشته باشند.

حسین کنعانی‌مقدم، فعال سیاسی در گفت‌وگو با دفاع‌پرس در خصوص حضور جمهوری اسلامی ایران در آب‌های بین‌المللی اظهار داشت: کنترل آبراه‌های استراتژیک در خاورمیانه، تنگه هرمز، باب المندب و کانال سوئز و حضور در اقیانوس هند و سایر نقاطی که محل انتقال انرژی محسوب می‌شود، برای جمهوری اسلامی ایران بسیار حائز اهمیت است.

وی ادامه داد: هرچقدر تسلط ایران بر آبراه‌های استراتژیک بیشتر شود، نشانه توانمندی و قدرتمندی ایران است و از سوی دیگر شکست استراتژیک ناوگان پنجم دریایی امریکا را در منطقه سرعت خواهیم بخشید. این فعال سیاسی با بیان اینکه میلیاردها دلار نفتی بابت حضور امریکا در منطقه هزینه شده است، خاطرنشان کرد: وقتی اثرگذاری امریکا در آبراه‌های استراتژیک کمتر شود، قطعاً کشورهایی مانند بحرین دیگر نمی‌توانند با اطمینان خاطر امنیتشان را به قدرت نظامی امریکا گره بزنند و در مقابل برای تأمین امنیت ملی خود تلاش خواهند کرد تا تعامل سازنده با ایران و کشورهای منطقه داشته باشند و امنیت دسته‌جمعی را در پیش بگیرند.

کنعانی‌مقدم معتقد است که کشورهای عربی منطقه تا حدودی به این واقعیت رسیده‌اند که حضور ناوگان دریایی امریکا در منطقه نمی‌تواند تأمین‌کننده امنیت باشد، بلکه بی‌ثبات منطقه را بیش از قبل خواهد کرد. در عملیات اخیر سپاه علیه دزدان دریایی امریکا، کشورهای منطقه فقط نظاره‌گر بودند و هرگز فکر نمی‌کردند که جمهوری اسلامی ایران بتواند نفت خود را از راهزنان امریکایی بازپس بگیرد. این کارشناس مسائل منطقه با بیان اینکه قدرت سپاه و حضور این نهاد در خلیج فارس، جنبه بازدارندگی دارد، گفت: امریکایی‌ها شاید توان اقدامات عملیاتی و ماجراجویانه زیادی داشته باشند اما وقتی مشاهده می‌کنند که هر اقدام آنها با واکنش سریع و قاطعانه سپاه مواجه می‌شود، سریع عقب‌نشینی می‌کنند.

کنعانی‌مقدم معتقد است که قدرت بازدارندگی سپاه از بمب اتم هم بازدارنده‌تر است و به همین دلیل امریکایی‌ها در اغلب موارد ترجیح داده‌اند نظاره‌گر تحولات منطقه باشند تا اینکه ورود مستقیم داشته باشند.

گزارش

رئیسی در تماس تلفنی رئیس‌جمهور روسیه:

ایران در مذاکرات کاملاً جدی خواهد بود

پوتین: از حقوق هسته‌ای ملت ایران حمایت می‌کنیم

رؤسای جمهور ایران و روسیه در گفت‌وگویی تلفنی با اشاره به مواضع و همگرایی مشترک دو کشور در موضوعات دوجانبه، منطقه‌ای و بین‌المللی بر لزوم نهایی کردن سند جامع همکاری بلندمدت تأکید کردند.

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی دفتر ریاست جمهوری، آیت‌الله دکتر سید ابراهیم رئیسی روز گذشته با قدردانی از تماس تلفنی «ولادیمیر پوتین» رئیس‌جمهور روسیه، اراده جمهوری اسلامی ایران را توسعه روابط تجاری و اقتصادی با روسیه دانست و اظهار داشت: آمادگی داریم سند جامع همکاری‌های بلندمدت دو کشور را نهایی کنیم تا روند ارتقای هر چه بیشتر روابط و همکاری‌های دو کشور با سرعت اجرایی شود.

رئیس‌جمهور با بیان اینکه تهران و مسکو در بسیاری از موضوعات بین‌المللی همگرایی و هم‌افزایی دارند، اظهار داشت: مقابله با یکجانبه‌گرایی و تحکیم چندجانبه‌گرایی از جمله وجوه مشترک دو کشور است. دکتر رئیسی بر ضرورت همکاری‌های مشترک دو کشور در مسائل منطقه‌ای تأکید کرد و گفت: تداوم حضور بیگانگان در سوریه را بر خلاف خواست ملت و دولت سوریه و غیرقانونی می‌دانیم، چرا که ثبات و امنیت این کشور را تهدید می‌کند. رئیس‌جمهور با اشاره به تحولات افغانستان خاطرنشان کرد: حضور داعش در افغانستان را برای منطقه و این کشور خطرناک می‌دانیم که باید در مقابل خطرات این توطئه هوشیار باشیم. جمهوری اسلامی ایران خواهان استقرار دولت فراگیر با حضور همه اقوام و گروه‌های سیاسی است و معتقدیم تشکیل چنین دولتی می‌تواند امنیت این کشور را تضمین کند.

دکتر رئیسی در ادامه با قدردانی از مواضع روسیه در دفاع از حقوق هسته‌ای و لزوم لغو همه تحریم‌ها علیه ملت ایران تأکید کرد: جمهوری اسلامی ایران در مذاکرات کاملاً جدی است و به همین میزان در تأمین حقوق ملتمان مبنی بر لغو تحریم‌ها هم جدیت داریم.

■ تغییر ژئوپلتیک منطقه را نمی‌پذیریم

رئیس‌جمهور از ابتکار روسیه در خصوص ثبات و آرامش در منطقه قفقاز استقبال کرد. همچنین دو طرف در این مکالمه تلفنی تأکید کردند: هیچ‌گونه تغییر در ژئوپلتیک و تغییر مرزهای کشورهای منطقه قابل پذیرش نیست. آیت‌الله رئیسی در این گفت‌وگوی تلفنی از مساعدت رئیس‌جمهور و دولت روسیه در زمینه عضویت ایران در پیمان همکاری شانگهای و نیز در خصوص تأمین واکسن کرونا قدردانی کرد.

■ حمایت پوتین از پیشنهادهای تهران برای همکاری دوجانبه

ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه نیز در تماس تلفنی خود با تأکید بر اینکه تهران و مسکو از مواضع و همگرایی مشترکی در بسیاری از موضوعات برخوردار هستند، گفت: مسکو از پیشنهادهای تهران در تدوین سند جدید همکاری بلندمدت دو کشور حمایت می‌کند و مصمم هستیم هر چه سریع‌تر نهایی و اجرایی شود.

رئیس‌جمهور روسیه با تأکید بر اینکه مسکو به ارتقای سطح روابط اقتصادی و نهایی شدن برنامه‌های سرمایه‌گذاری‌های مشترک با ایران ارزش زیادی قایل است، گفت: شاهد گرایش‌های مثبتی برای ارتقای روزافزون سطح همکاری‌های دو جانبه، منطقه‌ای و بین‌الملل هستیم و بی‌تردید روند توسعه همکاری‌ها شتاب خواهد گرفت. پوتین با اشاره به همکاری‌های دو کشور در موضوعات منطقه‌ای به‌ویژه سوریه، گفت: با تلاش مشترک توانستیم استقلال سوریه را حفظ و کانون تروریست‌ها در این کشور را منهدم کنیم. البته همچنان باید همکاری‌های نزدیک خود را به‌ویژه در حوزه‌های مختلف منطقه‌ای ادامه دهیم.

■ مدافع حقوق هسته‌ای ایران هستیم

رئیس‌جمهور روسیه همچنین با حمایت از حقوق ملت ایران در موضوع هسته‌ای ابراز امیدواری کرد در مذاکرات آینده، طرف‌ها، اراده سیاسی کافی برای خروج از شرایط فعلی را داشته باشند. پوتین در ادامه با ابراز نگرانی از اوضاع قره‌باغ، گفت: برای افزایش سطح اعتماد و همکاری در این منطقه به دنبال راه‌اندازی مکانیزم مشورتی ۳+۳ هستیم و امیدواریم جمهوری اسلامی ایران نیز از آن حمایت کند. روسیه مصمم است همکاری در زمینه مقابله با کرونا و ارسال محموله‌های واکسن به ایران را همچنان ادامه دهد.

یادداشت

یادداشت معاون سیاسی سپاه درباره اقتدار دریایی اخیر سپاه

حماسه‌ای که تحت تأثیر حواشی یک خبر قرار گرفت

دکتر یدالله جوانی، معاون سیاسی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در یادداشتی با عنوان «عامل برتری در رویارویی با امریکا» ابعاد دیگری از ماجرای شگفتی‌ساز نیروی دریایی سپاه در شکست هیمنه امریکا را بازگو کرد.

سردار سرتیپ دوم پاسدار دکتر یدالله جوانی در این یادداشت نوشته است: بار دیگر پاسداران انقلاب اسلامی در سالروز ولادت پیامبر عظیم‌الشأن اسلام در دریای عمان، شگفتی‌ساز شدند و با تحقیر امریکا، جهانیان را متحیر کردند؛ اگرچه خبر این حماسه بزرگ به دلایلی با تأخیر اعلام و رسانه‌ای شد، ولی به محض اعلام خبر، تمامی رسانه‌های داخلی و خارجی آن را بازتاب دادند و به شرح و تفسیر و تحلیل آن پرداختند.

حواشی خبر و مسائل جانبی در روزهای اول پس از رسانه‌ای شدن آن رویداد تاریخی و شگفتی‌ساز، تا حدودی اصل حماسه و رویارویی حق و باطل را تحت تأثیر قرار داد! اصل واقعه آن است که امریکایی‌ها با تمام توان خود در دریای عمان، با طرح و آمادگی قبلی به حمایت و پشتیبانی از سارقان بین‌المللی نفت پرداخته، نهایت تلاش خود را به عمل آوردند تا نگذارند دلاورمردان نیروی دریایی سپاه، کشتی حامل نفت سرقتی ایران را به سواحل کشور عزیزمان منتقل کنند.

امریکایی‌های برخوردار از شناورهای بزرگ و عظیم‌الجثه نظامی با پشتیبانی هوایی، هرگز تصور نمی‌کردند در این عملیات دریایی و رویارویی جدی با نیروی دریایی سپاه، مجبور به عقب‌نشینی و تن به شکست بدهند. امریکایی‌ها به دلیل نابرابری تجهیزات طرفین و خود را در موقعیت برتر دیدن از نظر تجهیزات و نفرات، تصور یک پیروزی را در سر می‌پروراندند، ولی داستان به گونه‌ای دیگر رقم خورد و شکستی دیگر در کارنامه سراسر شکست امریکایی‌ها در برابر جمهوری اسلامی ایران به ثبت رسید. پرسش اصلی آن است که رمز و راز پیروزی‌هایی از این جنس که نصیب جمهوری اسلامی و ملت ایران می‌شود، چه چیزی است. عامل برتری و تعیین‌کننده در این صحنه‌های سرنوشت‌ساز چیست. چرا امریکایی‌ها در ۴۲ سال گذشته، همواره در صحنه‌های رویارویی با سپاه و دیگر نیروهای مسلح جمهوری اسلامی شکست خورده‌اند.

بدون تردید می‌توان گفت که عامل اصلی برتری‌بخش در تمامی صحنه‌های رویارویی بین سپاه و نیروهای ارتش تروریستی امریکا در منطقه و از جمله در خلیج فارس و دریای عمان، عامل ایمان و معنویت است. در این نوشتار هدف، نادیده انگاشتن نقش ابزار، تجهیزات، آموزش‌ها و آمادگی‌های جسمانی و اشراف اطلاعاتی و رصد دریایی نیست، بلکه هدف آشکارسازی و برجسته کردن آن عامل برتری‌بخش در صحنه میدان است.

اگر در واقعه دوم آبان دریای عمان و لحظه‌های رخ داده به رفتارهای هر یک از طرفین در این رویارویی جدی، به درستی نظر کنیم و بیندیشیم، آنگاه مشخص می‌شود که در این مصاف، غلبه با آن اراده‌های پولادین سرچشمه گرفته از قدرت ایمان و معنویت بود. آن گام‌های استوار هنگام سوار شدن به بالگردها، آن اعتماد به نفس و آرامش در هنگام فرود آمدن بر عرشه نفتکش و آن حرکت‌های قایق‌های تندرو برای متوقف کردن ناو جنگی امریکا، همگی از باورهای مستحکم ایمان پاسداران خالق آن حماسه‌ها و صحنه‌ها به نصرت الهی حکایت می‌کند. اگر این باورها و ایمان‌ها به نصرت الهی در قلب پاسداران نبود، به‌طور قطع آن حماسه‌ها خلق نمی‌شد. آری، روز ۱۷ ربیع روز قدرت‌نمایی خدا در دریای عمان با نازل کردن آرامش و سکینه در قلوب دلاورمردان نیروی دریایی سپاه از یک سو، و وارد کردن رعب و دلهره و اضطراب در دل‌های سیاه امریکایی‌ها از دیگر سو بود.

بسیار روشن است که در چنین شرایط و صحنه‌هایی ناوها و شناورها و هواپیماهای دشمن با تمام عظمت ظاهری که دارند، در برابر چشمان مجاهدان فی‌سبیل‌الله، آهن‌پاره‌هایی بیش نیستند. پاسداران و تمامی مجاهدان واقعی فی‌سبیل‌الله، بر این باورند که نصرت الهی بر بندگان مخلص خدا در عرصه‌ها و صحنه‌های رویارویی با دشمنان خدا، حقیقتی انکارناپذیر است. بر این اساس، همواره پاسداران انقلاب اسلامی و سربازان ولایت در تلاش هستند با عمق‌بخشی به معنویت خویش و افزودن بر مراتب ایمان، ظرفیت‌ها و قابلیت‌های خود را برای دریافت نصرت الهی بیشتر کنند؛ چرا که سپاه پاسداران در ۴۲ سال گذشته، بارها و بارها این وعده الهی را تجربه کردند که فرمود: «إِنْ يَنْصُرْكُمُ اللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ» (اگر خدا شما را یاری کند، پس هیچ‌کس و هیچ نیرویی بر شما نمی‌تواند غلبه کند).

خبر

در نشست کمیسیون امنیت ملی با باقری تأکید شد

نقاط ضعف مذاکرات گذشته نباید تکرار شود

کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس عصر دیروز میزبان علی باقری مذاکره‌کننده ارشد هسته‌ای کشورمان پیش از آغاز دور هفتم مذاکرات هسته‌ای بود.

محمود عباس زاده مشکینی، سخنگوی کمیسیون امنیت ملی در گفت‌وگو با خبرگزاری خانه ملت، اظهار داشت: اعضای کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس میزبان معاون وزیر امور خارجه و مذاکره‌کننده ارشد کشورمان در مذاکرات آتی با ۱+۴ بودند و درخصوص سفرهای اخیر ایشان به کشورهای اروپایی پیش از آغاز مذاکرات با ایشان گفت‌وگو کردند.

وی افزود: اعضای کمیسیون درباره بحث برجام و مذاکرات آتی با ۱+۴ و چارچوب‌ها و انتظارات از این مذاکرات گفت‌وگو شد و نمایندگان عضو کمیسیون درخصوص آنچه باید در مذاکرات مطرح شود، نکاتی را ارائه کردند. مشکینی گفت: رفع تحریم‌ها و مواجهه درست با بدعهدی طرف‌های مقابل یکی از مطالبات اصلی مطرح شده در این جلسه بود. نماینده مردم مشکین‌شهر در مجلس یازدهم تصریح کرد: برطرف کردن نقاط ضعف مذاکرات گذشته و گرفتن تضمین‌های لازم برای توافقات احتمالی از نکاتی بود که در این جلسه بر آنها تأکید شد. وی در پایان خاطرنشان کرد: پس از اتمام دور هفتم مذاکرات برجامی در ۸ آذرماه نیز از معاون وزیر امور خارجه آقای باقری برای حضور در کمیسیون امنیت ملی دعوت به عمل خواهد آمد.

عباس زاده مشکینی همچنین در خصوص دور جدید مذاکرات برجام بین ایران و ۱+۴، گفت: غربی‌ها و ایالات متحده امریکا راهی جز مذاکره و بازگشت به توافق و اجرای تعهدات ندارند، آنها باید به جمهوری اسلامی تضمین دهند تا ایران بتواند به آنها اعتماد کند و بهترین تضمین، پاس کردن چک‌های پاس نشده ایران نزد غربی‌ها است.

سخنگوی کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی افزود: ما به مذاکرات خوشبین نیستیم البته به اروپایی‌ها غربی‌ها و امریکا هیچ وقت خوشبین نبودیم زیرا سوابق خوبی از خود به جا نگذاشتند اما توپ در میدان غربی هاست و آنها باید در دور جدید مذاکرات به ایران اطمینان دهند و با دادن تضامین کافی و لازم اعتماد از دست رفته را به دست بیاورند. وی در ادامه اظهار کرد: جمهوری اسلامی از ابتدا به تعهدات برجام پایبند بود اما غربی‌ها دنبال مذاکرات جدید هستند، آنها باید به تعهدات خود عمل کنند پس از آن می‌توان برای مذاکرات جدید تصمیم‌گیری کرد. عباس‌زاده مشکینی معتقد است: احیای برجام منوط به دادن تضامین لازم از سوی غربی‌ها و ایالات متحده به ایران، جبران خسارت گذشته و لغو تمامی تحریم‌ها است.

یادداشت

عبدالله گنجی

از ذهن‌های کلیشه‌ای تا نقدهای منصفانه

در واکنش به یادداشت «انساب و انتصاب» نظرات زیادی عنوان شد که از واکنش احساسی تا ذهن‌های کلیشه‌ای، انگیزه دیده شدن، عقده‌گشایی سیاسی، تا نقد مشفقانه و برادرانه را در خود داشت که از دسته آخر تشکر می‌کنم.

تردید ندارم که اکثر اظهارنظرهای توهین‌آمیز - و بعضاً شرم‌آور - مبتنی بر گزینش یک جمله از سوی یک نفر و دیده شدن آن در توئیتر بود که فاجعه است.

هدف از آن یادداشت پیدا کردن راهی برای به کارگیری منسوبان است که نه مانند اکنون عمدتاً رانت باشد و نه مانند مواجهه مخالفان که هیچ انتصابی از منسوبان به مدیران نظام را در میدان عمل (هم در عرصه خصوصی و هم در عرصه حاکمیتی) تأیید نکرده‌اند.

در این یادداشت سه بار رانت خانوادگی محکوم و افشاگری درباره آن تأیید شده است اما قسمت دوم هر عبارت یک «اما» دارد که بعد از آن «اما» در واکنش‌ها سانسور شد. این سه عبارت ذیل از متن یادداشت مورد مناقشه را با دقت بخوانید.

«بدون تردید جوانی که تازه از دانشگاه خارج می‌شود، اگر به واسطه خانواده و بستگان مسئولیتی نامتعارف برعهده گیرد، حتماً نکوهیده است و این رشد غیرطبیعی است، اما مسئولان جمهوری اسلامی را می‌توان در انتصابات دو نوع دانست؛ اقلیتی که حضور چهارساله یا هشت‌ساله در قدرت برای آنان بسان طعمه است که باید بار را بست، اما برخی اینگونه نیستند و سابقه هر دو دسته در مقابل نخبگان کشور است.»

«اگر ما مدرک و سند و حجتی بیابیم که فرد فاقد صلاحیت صرفاً با یک تلفن منصوب شده است، حتماً محکوم است و لحظه‌ای در برخورد نباید درنگ کرد، اما ساختن بن‌بست ضدارزشی برای بهترین جوانان کشور به جرم انتساب می‌تواند به فروپاشی خانواده و حتی آرزوی مرگ برای خود یا فلان بستگان منجر شود که جرم من چیست؟»

«هرجا حجتی دست داده شد که رشد غیرطبیعی است یا رانت در تصمیم‌گیری مؤثر بوده است، حتماً باید افشاگری کرد، اما اینکه طبق هیچ قاعده‌ای نباید فرزندان منصوبین نظام وارد کار حاکمیتی شوند، ظلم مضاعف به بخشی از آینده‌داران این کشور است.»

پس در این یادداشت رانت آقازادگی محکوم و رد شده است، اما کسی برجسته نکرد. ضمن اینکه مدعی هستم در خانواده بزرگ بنده این اصل رعایت شده است و جسارت سخن گفتن در این باره از رطب نخوردگی است. اما دو عبارت هست که می‌پذیرم از جهت استخدام واژه‌ها لغزنده و شاید جامع و مانع نباشد و منجر به تکثر چشم اندازهای نگاه به آن شود.

این دو عبارت یکی این بود که مسئولان به تحصیل فرزندان بیشتر اهمیت می‌دهند. کسی این را رد نمی‌کند اما ممکن است واقعیت تلخی بداند. مسئولان عمدتاً تحصیلات تکمیلی دارند یا هیئت علمی هستند، یعنی از مسیر تحصیل به شغل رسیده‌اند و تحصیلات عالیه فرزندان را بسان یک پرستیژ و خلاف آن را زشت می‌دانند. بنابراین ممکن است نگرش یک معلم دانشگاه به تحصیل فرزندان برجسته‌تر از یک تاجر و کشاورز باشد و این انتخاب یک راهبرد در زندگی است نه اینکه صرفاً علت آن را حصر در دسترسی‌ها کنیم (البته جابه‌جایی تحصیل فرزندان اعضای هیئت‌های علمی به سمت دانشگاه‌های برتر را ناروا می‌دانم). یک تاجر یا مغازه‌دار یا تولیدکننده شاید مسیر کار خود را برای فرزند انتخاب کند اما برای تحصیلکردگان، اولویت، درس خواندگی فرزندان است.

یک شهرستان را در نظر بگیرید که ۳۰ مدیر دارد طبیعی است که تحصیل فرزندان برایشان مهم‌تر از کسانی است که در همان شهرستان کار اقتصادی می‌کنند. این واقعیت است اما شاید بگویید این وضعیت مطلوب نیست که موافقم.

موضوع دوم مقایسه حال با دهه ۶۰ از جهت شغلی است. در این باره کسانی میدان‌دار هجمه شدند که اصلاً دهه ۶۰ را درک نکرده‌اند. در اینجا فقط وضعیت تحصیل حال و دهه ۶۰ مورد بحث است و گرنه در حوزه ارزشگرایی حتماً پسرفت داشته‌ایم. در دهه ۶۰ نه تحصیل این قدر در اولویت بود و نه این قدر تحصیل کرده داشتیم و نه قوانین موضوعه تحصیلات را محور انتصابات می‌دانست. مثلاً فرزند آیت‌الله جنتی یا فرزند شهید رجایی وارد کار دولتی نشدند. اما امروز یک فوق لیسانس یا دکتری را که با علایق زیادی درست خوانده است، نمی‌توان به آن شغل توصیه کرد. متأسفانه بین تحصیل و میز در کشور ما رابطه مستقیم وجود دارد که دهه ۶۰ اینگونه نبود.

ده‌ها سؤال در آن یاداشت طرح کردم و مثال از حوزه خصوصی، دولتی و حتی بیکاری فرزندان یک مسئول (رحمانی فضلی) آوردم که با همه موارد تند برخورد شده است. باید حاکمیت و نخبگان مدلی بیابند که قابلیت پذیرش عمومی داشته باشد که بین رانت آقازادگی - که در جمهوری اسلامی بسیار زشت است - و عدم محرومیت به جرم انساب، راه‌حلی یافت که مسئولانه و فاقد تبعیض مثبت و منفی باشد. چنین سازوکاری اکنون نداریم و مناظره اصولی بر سر آن را لازم می‌دانم.

خبر

رئیس کمیسیون امور داخلی عنوان کرد

لزوم افزایش تعداد نمایندگان مجلس

رئیس کمیسیون امور داخلی کشور و شوراها در مجلس اعتقاد دارد طی ۲۰ سال گذشته اصل ۶۴ قانون اساسی در راستای افزایش تعداد نمایندگان معطل مانده است.

محمدصالح جوکار در گفت‌وگو با خبرگزاری خانه‌ملت، در خصوص بایدها و نبایدهای طرح اصلاح جدول حوزه انتخابیه مجلس، گفت: مطابق اصل ۶۴ قانون اساسی هر ۱۰ سال یک بار باید ۲۰ نفر به جمع نمایندگان اضافه شود که طی ۲۰ سال گذشته این مهم محقق نشده است.

نماینده مردم یزد در مجلس شورای اسلامی اظهار کرد: در این راستا دولت باید لایحه ارائه دهد اما به دلیل اینکه دردسرهایش بیشتر خواهد شد از این موضوع سر باز می‌زند. در واقع افزایش تعداد نمایندگان موجب افزایش ناظران در استان‌ها خواهد شد، بنابراین دولت‌ها از جناح‌های مختلف حاضر به تحقق این مهم نشده‌اند.

این نماینده مردم در مجلس یازدهم افزود: این مهم در حالی است که برخی از حوزه‌های انتخابیه با افزایش جمعیت و افزایش تعداد شهرها روبه‌رو هستند که وجود یک نماینده نمی‌تواند پاسخگوی نیاز مردم باشد؛ در این میان مراجعات و دغدغه‌های مردمی نیز افزایش یافته و یک نفر نمی‌تواند به خوبی به همه آنها رسیدگی کند. جوکار با بیان اینکه نمایندگان دارای تشکیلات وسیعی در حوزه‌های انتخابیه نیستند و این موضوع موجب شده مطالبات مردم به خوبی رفع نشود، گفت: بر این اساس نمایندگان درخواست دارند تعداد نمایندگان بر اساس وسعت جغرافیایی، جمعیت و برخورداری از ملاک‌های توسعه‌ای مختلف و غیره افزایش یابد. رئیس کمیسیون امور داخلی کشور و شوراها در مجلس شورای اسلامی خاطرنشان کرد: بر این اساس امیدواریم دولت نیز همراه با مجلس باشد تا طرح پیش‌بینی شده از سوی مجلس محقق شود و در جریان بررسی جزئیات نیز نکات مدنظرش را ارائه دهد.